

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/6/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314201770
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2314201770.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, právnej veci žalobcu: P. E., nar. X.XX.XXXX, Q., ul. X F. XXXX/XX, zastúpený splnomocnenkyňou: Lion Law partners s.r.o., Banská Bystrica, Horná 32, proti žalovanému: Komunálna poisťovňa a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefánika 17, IČO: 31595545, o zaplatenie 3.127,88 eur a vzájomnej žalobe žalovaného, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 8C/55/2014-384 zo dňa 10. októbra 2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalovaný má nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. žalobu v časti o zaplatenie 3.127,88 Eur zamietol. Výrokom II. rozhodol, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému 20.672 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% zo sumy 6.170 Eur od 7.4.2015 do 21.1.2016 a zo sumy 20.672 Eur od 22.1.2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom III. rozhodol, že žalovaný má voči žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 100%, ktoré budú vyčíslené osobitným uznesením súdom prvej inštancie.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil po citácii § 442 ods. 1, § 444, § 449 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne, o zriadení rezortných, odvetvových podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, opatrenie Ministerstva zdravotníctva č. S 66-OL-2012 zo dňa 14.5.2012, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 5 ods. 5 zákona č. 37/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia.

3. Vecne argumentoval tým, že „v prejednávanej veci bola medzi sporovými stranami sporná výška náhrady škody za sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu. Žalovaný plnil žalobcovi na základe odborného vyjadrenia č. 2/2013, ktoré vyhotovil MUDr. V. E. ako aj na základe znaleckého posudku Znaleckej organizácie žalobcu Inštitút foréznych medicínskych expertíz s.r.o. vo výške 26.803 €. MUDr. E., ktorý vyhotovil dňa 29.12.2012 odborné vyjadrenie pre stanovenie sťaženia spoločenského uplatnenia u u nebol oprávnený vyhotoviť toto odborné vyjadrenie. MUDr. V. E. nebol lekárom, ktorý liečil poškodeného - žalobcu a nebol oprávnený vykonať bodové ohodnotenia. Takého bodové ohodnotenie je v zmysle §-u 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z.z. oprávnený vykonať lekár, ktorý naposledy

liečil poškodeného v závislosti s poškodením na zdraví. Čo sa týka hodnotenia tohto dôkazu jedná sa o nehodnovný dôkaz a toto odborné vyjadrenie bolo vykonané v rozpore so zákonom.

Znalecký posudok z ktorého vychádzal žalovaný pri odškodnení žalobcu vyhotovený znaleckou organizáciou forenzia.sk, Inštitút forezných medicínskych expertíz s.r.o. súd hodnotil ako listinný dôkaz, ktorý bol vyhotovený mimo sporu. Tento posudok bodovo ohodnocoval diagnózy žalobcu pričom vychádzal z diagnóz uvedených MUDr. E. v odbornom vyjadrení. Keďže diagnózy neboli správne uvedené, tak aj bodové ohodnotenie nebolo správne uvedené.

V spore boli vyhotovené tri znalecké posudky. Znalec MUDr. Chomča vo svojom znaleckom posudku, v ktorom obodoval sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu vychádzal z diagnóz určených MUDr. E., ktoré boli prebrané aj do posudku znaleckej organizácie forenzia.sk, Inštitút forezných medicínskych expertíz s.r.o. Stanovené diagnózy boli nesprávne stanovené čo bolo preukázané v znaleckom posudku MUDr. Petra Malinovského PhD. MHA. Skutočnosť, že diagnózy boli nesprávne stanovené bolo preukázané tým, že v rámci znaleckého dokazovania sa žalobca podrobil spiroergometrickému, neurologickému a rehabilitačnému vyšetreniu. Na základe toho znalec stanovil počet bodov na 390 na rozdiel od posudku MUDr. Chomča, ktorý stanovil počet bodov za SSU na 1312,5.

Medzi posudkami MUDr. Chomču a MUDr. Malinovského PhD. MHA bol značný rozdiel a na základe toho bolo nariadené znalecké dokazovanie znaleckou organizáciou Lege Artis s.r.o. čo bolo v súlade s ustanovením §-u 207 ods. 3 CSP. V tomto znaleckom posudku je stanovené bodové ohodnotenie u žalobcu za sťaženie spoločenského uplatnia v počte bodov 390. Znalecká organizácia uvádza, že posudok MUDr. Malinovského je exaktne vypracovaný, adekvátne a komplexne hodnotí zdravotný stav k dátumu vypracovania posudku, čo dokumentujú aj prevedené vyšetrenia. Znalecká organizácia považuje hodnotenie MUDr. Malinovským za správne a adekvátne rozsahu trvalých následkov.

Zo zdravotnej dokumentácie žalobcu - z lekárskej správy Fakultnej nemocnice Trnava jednoznačne vyplýva, že žalobca neutrpel otras mozgu (nebol v bezvedomí, pamätal sa na všetko, nevracal). V prepúšťacej správe nie je diagnóza otrasu mozgu uvedená. Nie je ani možné uvažovať o diagnóze otrasu mozgu, keď v dokumentácii z Fakultnej nemocnici Trnava je uvedená diagnóza, pomliaždenie hlavy a distordia krčnej chrbtice. Postkomočný syndróm - stav po úraze mozgu sa objavuje v zdravotnej dokumentácii až 8.10.2012. Ak žalobca neutrpel otras mozgu, potom mu nemôže byť priznané bodové hodnotenie za postkomočný syndróm, ak ani mozgovú komáciu poškodený neutrpel. Zo spiroergometrického vyšetrenia, ktoré bolo vykonané z podnetu znalca MUDr. Malinovského a uskutočnilo sa na nezávislom špecializovanom pracovisku vyplýva, že žalobca nemá žiadne funkčné obmedzenie v zmysle ventilačno - obštrukčnej poruchy pľúcnych funkcií, ale u žalobcu je prítomná zlá fyzická kondícia, slabosť, slabá zdatnosť a prítomná obezita. Obmedzenie hybnosti ramenného kĺbu ťažkého stupňa nie je aktuálne, nakoľko hybnosť ramena sa zlepšila. Táto skutočnosť bola zistená jednak MUDr. Malinovským a tiež pri ďalšom vyšetrení rehabilitačnou lekárkou. Až po doplnení vyšetrením žalobcu rehabilitačnou lekárkou, neurologičkou ako aj spiroergometrickým vyšetrením bolo možné stanoviť zdravotný stav žalobcu. Znalec MUDr. Malinovský konštatuje, že súčasný stav žalobcu je trvalý avšak je u neho potenciál možného zlepšenia pri snahe o rehabilitáciu. Znalecký posudok MUDr. Ervína Chomču vychádzal z diagnóz žalobcu stanovených MUDr. E. a na základe toho učinil znalec bodové ohodnotenie. Znaleckým posudkom MUDr. Malinovského, čo potvrdil aj znalecký posudok Lege Artis znaleckej organizácie s.r.o., bolo zistené - správne diagnostikované poškodenie zdravia žalobcu resp. sťaženia spoločenského uplatnenia a z toho vyplývajúce bodové ohodnotenie. Na základe týchto skutočností súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo znaleckých posudkov MUDr. Malinovského a Lege Artis znaleckej organizácie s.r.o.. Po tom, čo žalobca obdržal znalecký posudok MUDr. Malinovského žiadal, aby na posúdenie skutkového stavu a posúdenie odbornej otázky spočívajúcej v určení výšky sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu bolo vykonané kontrolné znalecké dokazovanie prostredníctvom buď ústavu, alebo znaleckej organizácie. Súd tomuto návrhu vyhovel. Lege Artis znalecká organizácia konštatovala, že hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia vypracované MUDr. Malinovským považuje za správne. Uvedený znalecký posudok vypracovali znalci MUDr. Burda, MUDr. Andráš, MUDr. Kováč, MUDr. Kmitříková Kmečová.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo znaleckého posudku MUDr. Malinovského pričom hodnovnosť tohto posudku potvrdila aj znalecká organizácia Lege Artis.

Predmetom sporu po vzájomnej žalobe bolo zistiť sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu po ustálení jeho zdravotného stavu. Od zdravotného stavu zisteného na základe diagnóz sa odvíja bodové ohodnotenie čo sa premietne do peňažnej náhrady.

Žalobcovi poskytol žalovaný plnenie vo výške 26.802,66 €. Za priznaných 390 bodov má žalobca právo za sumu 6.130,08 (390 x 15,72). Rozdiel súm 26.802 a sumy 6.130 je suma 20.672 €. Sumu 20.672 € si žalovaný uplatnil vzájomnou žalobou a túto sumu súd žalovanému priznal.

Súd žalobu v časti o zaplatenie 3.127,88 Eur zamietol. Rozdiel medzi žalovanou sumou 29.930,88 Eur a sumou 26.803 Eur čo bolo plnenie poskytnuté žalobcovi je suma 3.127,88 Eur.

Za bezdôvodné obohatenie zákon považuje aj plnenie, ktorého právny dôvod pôvodne existoval avšak následne odpadol v dôsledku inej právnej skutočnosti významnej pre trvanie záväzku. Právny dôvod, na základe ktorého žalovaný plnil žalobcovi bol posudok, MUDr. E. ako aj posudok vyhotovený znaleckou organizáciou Forenzia sk. Inštitút forezných medicínskych expertíz s.r.o. Dôvod, na základe ktorého sa plnilo odpadol nakoľko v spore bola preukázaná nesprávnosť určenia diagnóz, keď žalobca neutrpel otras mozgu postkomočný syndróm.

Suma 20.672 Eur je bezdôvodné obohatenie žalobcu.

V zmysle §-u 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka súd priznal žalovanému úrok z omeškania vo výške 5,05% od podania vzájomnej žaloby. Výška úroku z omeškania je v zmysle § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v platnom znení o 5 percentuálnych bodov viac ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky.

Žalovaná strana mala v spore plný úspech a preto jej súd priznal 100% náhrady trov konania“.

4. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom splnomocnenca z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku, pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom odvolaním žalobca napáda rozhodnutie v celom rozsahu. Citoval § 442 ods. 1, § 444, § 5 ods. 1, ods. 2, § 10 ods. 4 zákona o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Súd v napadnutom rozsudku prevažne prevzal odôvodnenie, ktoré bolo predtým v rozsudku, ktorý bol zrušený a ani v napadnutom rozsudku neboli odstránené vytknuté nedostatky. Naďalej sú relevantné odvolacie námietky obsiahnuté už v predchádzajúcom odvolaní. Súd prvej inštancie uvádza, že neprihliadol na žalobcom predložený dôkaz a to odborné vyjadrenie pre stanovenie sťaženia spoločenského uplatnenia č. 2/2013 zo dňa 29.12.2012 vypracované MUDr. V. E. z dôvodu, že sa nejedná o hodnoverný dôkaz, keď pritom poukázal na skutočnosť, že MUDr. E. nebol lekárom, ktorý liečil poškodeného a nebol oprávnený vykonať bodové hodnotenie. S týmto hodnotením súdu prvej inštancie sa nemožno stotožniť, pričom aj keď MUDr. E. nebol ošetrovujúcim lekárom nemožno z tohto dôvodu na tento dôkaz vôbec neprihliadnuť a nebol dôvod ho posúdiť minimálne ako listinný dôkaz. MUDr. E. je súdny znalec v odbore chirurgia, disponoval potrebnými odbornými vedomosťami potrebnými pre posúdenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Ako svojvoľné treba hodnotiť konštatovanie súdu prvej inštancie, ktorý tento dôkaz označil za nehodnoverný bez toho, aby bližšie vysvetlil ako k takémuto záveru dospel.

Zarážajúca je časť odôvodnenia podľa ktorej je nesprávne aj bodové ohodnotenie v znaleckom posudku č. 99/2013 znaleckej organizácie forensic.sk, Inštitút forezných medicínskych expertíz s.r.o., pričom táto znalecká organizácia disponovala všetkými dostupnými dokumentmi. Zo znaleckého posudku nevyplýva, že by znalecká organizácia vychádzala zo znaleckého posudku MUDr. E., sama vykonala vlastné vyšetrovanie a posúdenie zdravotného stavu žalobcu a preto je z hľadiska žalobcu nepochopiteľné, prečo súd prvej inštancie ani na tento dôkaz neprihliadol a sám označil diagnózy uvedené v tomto znaleckom posudku ako nesprávne. Z rovnakých dôvodov odmietol aj závery znaleckého posudku MUDr. Chomču.

Vo vzťahu k hodnoteniu zdravotného stavu žalobcu súd prvej inštancie uviedol, že zo zdravotnej dokumentácie žalobcu jednoznačne vyplýva, že žalobca neutrpel otras mozgu, nakoľko táto diagnóza nie je uvedená v prepúšťacej správe z Fakultnej nemocnice Trnava. Žalobca má za to, že len na základe skutočnosti, že predmetná diagnóza bola stanovená neskôr nemožno vylúčiť, že otras mozgu skutočne utrpel a trpel aj postkomočným syndrómom. Táto diagnóza bola stanovená v lekárskej správe MUDr. J. U., primára neurologického oddelenia zo dňa 8.10.2012, pričom nezrovnalosti medzi obsahom lekárskeho správ a záverov znalcov neboli náležite vysvetlené.

Čo sa týka následkov poranenia pľúc v zmysle ventilačno - obštrukčnej poruchy, súd prvej inštancie odkazuje na závery MUDr. Malinovského, podľa ktorého nebola u žalobcu žiadna takáto porucha zistená. Súd však nijako nevysvetlil ako sa vysporiadal so skutočnosťou, že takáto porucha bola uvedená v lekárskej správe pľúcneho lekára zo dňa 8.10.2012, pričom MUDr. Malinovský následne vyšetrovaním uskutočneným viac než 4 roky po nehode zistil, že táto porucha pľúc nebola u žalobcu nikdy prítomná. Nebolo náležite vysvetlené ako mohlo poškodenie pľúc náhle zmiznúť. Nebolo nijako vysvetlené z akého dôvodu pľúcny lekár takúto diagnózu stanovil, keď u žalobcu podľa tvrdení MUDr. Malinovského nebola porucha pľúc nikdy prítomná.

Pokiaľ ide o zníženie bodového hodnotenia za položku 325e - obmedzenie pohyblivosti ramenného kĺbu ľahkého stupňa - súd prvej inštancie argumentoval tým, že podľa posudku znalca MUDr. Malinovského došlo k zlepšeniu hybnosti ramena a teda je táto diagnóza neaktuálna, nemožno sa s týmto stotožniť. Nepriзнание plnenia resp. jeho podstatné zníženie nemožno odmietnuť s tým, že došlo k zlepšeniu zdravotného stavu a teda že dané poškodenie je už v súčasnosti neaktuálne. Takýto prístup úplne ignoruje skutočnosť, že hoci mohlo dôjsť k zmierneniu následkov, žalobca predmetné poškodenie zdravia preukázateľne utrpel a bol v jeho dôsledku po dobu niekoľkých rokov podstatne obmedzený v možnosti uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Súd prvej inštancie sa náležite nevysporiadal a mechanicky prevzal rozpory v závere znaleckého posudku MUDr. Malinovského, PhD. a znaleckej organizácie LEGE ARTIS znalecká organizácia, s.r.o. Takýto postup súdu prvej inštancie považuje žalobca za arbitrárny a svojvoľný. Neprihliadol na skutočnosť, že ním akceptované znalecké posudky boli vypracované so značným časovým odstupom kedy došlo ku škodovej udalosti.

Znalecké posudky MUDr. Malinovského a znaleckej organizácie LEGE ARTIS sa komplexne nevysporiadali so zdravotným stavom žalobcu, keď napríklad neobsahujú náležité posúdenie možnosti zvýšenia bodového hodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. MUDr. Chomča vo svojom znaleckom posudku navýšenie bodového ohodnotenia o 50% riadne odôvodnil a to tým, že žalobca opatruje nevládnou chorú sestru čo vyžaduje zvýšenú fyzickú námahu. Znalec MUDr. Malinovský, ani znalecká organizácia LEGE ARTIS žalobcovi navýšenie bodového hodnotenia nepriznali a to napriek tomu, že sa vôbec nevenovali posúdeniu vplyvu poškodenia na zdravie žalobcu na obmedzenie alebo stratu jeho možnosti uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Značné rozdiely medzi závermi jednotlivých znalcov si vyžadovali podrobnejšiu analýzu a vysvetlenie dôvodov.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku je nedostatočné a neobsahuje také argumenty, ktoré by spochybňovali či oslabovali závery ostatných znalcov na ktoré súd neprihliadol. Čo sa týka vzájomnej žaloby žalovaného, argumentáciu považuje za nedostatočnú. Žalobcovi nie je zrejmé, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s jeho námietkami voči vzájomnej žalobe, keď žalovaný je obchodnou spoločnosťou, ktorá sa dlhodobo venuje podnikateľskej činnosti v oblasti poisťovníctva a disponuje dostatočnými materiálными, ako aj personálnymi kapacitami na to, aby bol schopný riadne posúdiť, či žalobcom uplatnený nárok bol riadne preukázaný. Poisťovateľ je aj v prípade uplatnenia nároku povinný postupovať s odbornou starostlivosťou tak, aby riadne prešetril poistnú udalosť a zistil rozsah jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení, pričom prípadné nesprávne určenie rozsahu jeho zodpovednosti nemôže byť na ťarchu poškodeného. Opačný výklad by bol v rozpore s princípom ochrany slabšej strany, čo nepochybne žalobca je. Ak teda žalobca disponoval odborným vyjadrením, ktoré jeho sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotil len na vyšší počet bodov než bol uspokojený zo strany žalovaného, nemal dôvod pochybovať o dôvodnosti svojho nároku. Rovnako sa domnieval, že nebola sporná existencia trvalých následkov za ktoré mu už zo strany žalovaného bolo priznané a vyplatené plnenie čo znamená, že žalovaný vlastným šetrením potvrdil správnosť záverov znalca. Je preto neudržateľné, aby žalobca znášal následky nesprávneho postupu žalovaného tým, že hoci na súde podľa dôkazov dostupných v čase podania žaloby dôvodne uplatnil nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia z dôvodu nepriznania bodového hodnotenia za položky špecifikované v žalobe, v konečnom dôsledku mu bola uložená povinnosť uspokojiť novovzniknutý nárok žalovaného. V danom prípade došlo k situácii, kedy žalobca ako dobromyseľný poškodený podaním žaloby na súd v podstate spôsobil vznik svojej povinnosti vrátiť povinnému subjektu už vyplatené plnenie. Dôsledkom takéhoto výkladu je to, že poškodený sa v prípade, ak výška nepriznaného nároku neprevyšuje už priznané plnenie, vystavuje riziku, že uplatnením nároku na súde zhorší svoje postavenie. Takéto riziko nemôže byť spojené s efektívnym súdnym konaním založeným na princípoch spravodlivosti. Poškodený pritom nie je schopný predpovedať, akým spôsobom bude rozsah sťaženia spoločenského uplatnenia ustálený v súdnom konaní, ale musí vychádzať len zo záverov znaleckého a lekárskeho posudku. Týmto spôsobom postupoval aj žalobca. Ďalším dôsledkom umožnenia postupu žalovaného by bola skutočnosť, že každá osoba ktorej bolo vyplatené poistné plnenie, by bola vystavená neistote ohľadom oprávnenosti poskytnutého plnenia a to až do času uplynutia premlčacej lehoty. Akékoľvek použitie poskytnutých peňažných prostriedkov je potom značne rizikové. Žalobca považuje priznanie nároku v zmysle vzájomnej žaloby za rozporné s princípom ochrany slabšej strany ako aj so zásadou proporcionality, keď nedôvodne zvýhodňuje povinný subjekt žalovaného na úkor poškodeného. Takéto priznanie úroku z omeškania je nedôvodné.

Navrhuje preto, aby odvolací súd rozsudok zmenil a to tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi do 15 dní od právoplatnosti rozsudku sumu 3.127,88 eur, taktiež úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne

zo sumy 3.127,88 eur od 23.1.2013 do zaplattenia, súd vzájomnú žalobu žalovaného zamietá. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% pričom žalobca žiada, aby bola priznaná aj náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

5. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Poukázal na priebeh konania, rozdielne závery znalcov vo všetkých vypracovaných znaleckých posudkoch a odlišnosti bodového hodnotenia, súd prvej inštancie postupoval v zmysle § 207 ods. 3 Civilného sporového poriadku a nariadil znalecké dokazovanie znaleckým ústavom, ktorým nebol potvrdený rozsah nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia uplatnený v žalobe a preto žalovaný trval aj na vzájomnej žalobe. Žalovaný zastáva názor, že v predmetnej veci prvoinštančný súd v rozsahu potrebnom na rozhodnutie zistil skutkový stav a tento z pohľadu existujúcej právnej úpravy správne posúdil a preto žalovaný navrhuje, aby odvolací súd rozsudok v celom rozsahu potvrdil.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu (§ 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

7. Predmetom konania na súde prvej inštancie je nárok žalobcu na zaplattenie sumy 3.127,88 eur a vzájomná žaloba žalovaného, ktorou sa od žalobcu domáhal zaplattenia sumy 20.672 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% zo sumy 6.170 eur od 7.4.2015 do 21.1.2016 a zo sumy 20.672 eur od 22.1.2016 do zaplattenia. Súd prvej inštancie vychádzajúc z výsledkov dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcu o zaplattenie sumy 3.127,88 eur je nedôvodná vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku MUDr. Malinovského, ktorého hodnovernosť potvrdila aj znalecká organizácia Lege Artis a zároveň vyhovel vzájomnej žalobe žalovaného a z titulu vydania bezdôvodného obohatenia uložil žalobcovi zaplattenie sumy 20.672 eur s príslušenstvom. Žalobca nesúhlasil s rozsudkom súdu prvej inštancie. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a či správne právne vec posúdil.

8. Podľa § 387 Civilného sporového poriadku odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

9. Ustanovením § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprihádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd je zároveň povinný vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami v odvolaní, pričom za podstatný argument je potrebné

považovať taký argument, ktorý má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania môže priniesť priaznivejšie rozhodnutie pre odvolateľa.

10. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku vo veci samej, a uplatnenej vzájomnej žalobe žalovaného, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku vo veci samej žalobou a aj vzájomnou žalobou, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku vo veci samej. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

11. Žalobca podal odvolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku.

12. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu bolo, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

13. V prvom rade odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v ustanovení § 366 Civilného sporového poriadku. Ak aj žalobca v odvolaní poukazuje na nesprávne skutkové zistenia, je potrebné uviesť, že odvolací súd je podľa ustanovenia § 383 Civilného sporového poriadku viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. V tomto prípade odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal všetky relevantné dôkazy navrhnuté stranami, tieto dôkazy vyhodnotil a z hodnotenia dôkazov ustálil skutkový stav, z ktorého pri rozhodovaní vychádzal.

14. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku možno napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, na ktorého nesprávnosť je možné usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu prvej inštancie v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

15. Podľa § 191 Civilného sporového poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (ods. 1). Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (ods. 2).

16. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 Civilného sporového poriadku je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

17. Súd prvej inštancie si túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie. Odvolací súd ďalej uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa totiž malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia dôkazov jednotlivo, aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v ustanovení § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého má súd uviesť, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké prostriedky procesnej obrany použil, stručne, jasne a

výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd má povinnosť dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a vyhovujúce najmä základnej požiadavke preskúmateľnosti. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj veľmi podrobne a presvedčivo odôvodnil. Okolnosti namietané žalobcom v odvolaní nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvej inštancie.

18. S poukazom na dôvody podanej žaloby, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že pre posúdenie uplatneného nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo rozhodujúcim zistenie, že závery v odbornom vyjadrení pre stanovenie sťaženia spoločenského uplatnenia vypracovaného MUDr. V. E. na základe ktorého žiadal žalobca doplatiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia 3.127 eur (za 1.904 bodov á 15,72 eur = 29.930,88 eur - 26.803 eur - plnenie žalovaného) nemohol súd prvej inštancie zobrať za základ pre svoje rozhodnutie, nakoľko boli vyhodnotenú ako nesprávne a to znaleckým posudkom MUDr. Petra Malinovského a taktiež znaleckým posudkom znaleckej organizácie Lege Artis s.r.o. K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd uvádza, že závery súdu prvej inštancie o tejto otázke považuje za dostatočné.

19. Žalobca namietal, že nebolo súdom prvej inštancie prihladené na listinný dôkaz - odborné vyjadrenie pre stanovenie sťaženia spoločenského uplatnenia č. 2/2013 zo dňa 29.12.2012 vypracovaného MUDr. V. E., taktiež na bodové ohodnotenie v znaleckom posudku č. 99/2013 znaleckej organizácie forensic.sk a napokon ani na závery znaleckého posudku č. 4/2014 MUDr. Chomču. Zároveň sa súd prvej inštancie dostatočne nevysporiadal s rozpormi a odvolateľ vytýkal súdu, že mechanicky prevzal závery znaleckých posudkov MUDr. Petra Malinovského PhD. a znaleckej organizácie Lege Artis s.r.o. Východiskom odvolacej argumentácie žalobcu vo vzťahu k skutkovým zisteniam súdu prvej inštancie, bolo opakované vyjadrovanie nesúhlasu so závermi znaleckých posudkov MUDr. Petra Malinovského PhD. a znaleckej organizácie Lege Artis s.r.o. týkajúce sa bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

20. V súdenom spore boli v konaní vyhotovené tri znalecké posudky, a to najskôr znalecký posudok č. 4/2014 MUDr. Ervína Chomču, znalecký posudok č. 8/2015 MUDr. Petra Malinovského a napokon znalecký posudok znaleckej organizácie Lege Artis s.r.o., pričom z prvého znaleckého posudku MUDr. Ervína Chomču vyplýva bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia 1.312,5 bodu za postkomočný syndróm, položka 252 - 100 bodov zvýšenie o 50% na 150 bodov, bolesti hrudníka a bolesti krčnej a driekovej chrbtice trvalého charakteru a pri zmene počasia, položka 256 - 125 bodov, zvýšenie o 50% na 187,5 bodu, obmedzenie hybnosti hrudníka následkom poranenia pľúc a hrudnej steny, položka 300b - 100 bodov, zvýšenie o 50% na 150 bodov, sťažené dýchanie, položka 301b - 250 bodov, zvýšenie o 50% na 375 bodov, obmedzenie hybnosti ramenného kĺbu, položka 325e - 300 bodov, zvýšenie o 50% na 450 bodov. MUDr. Chomča odôvodnil potrebu zvýšenia základného bodového ohodnotenia o 50% z dôvodu, že ide o relatívne mladého 37 ročného muža, ktorý nepracuje a nikdy nepracoval, ale opatruje nevládnú chorú sestru, čo vyžaduje okrem fyzickej námahy aj psychickú. Druhý znalecký posudok MUDr. Malinovského ohodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia na 390 bodov, položka 325e - obmedzenie pohyblivosti ramenného kĺbu ľahkého stupňa - 50 bodov, položka 300a - obmedzenie hybnosti hrudníka ľahké - 50 bodov, 304e - obmedzenie hybnosti chrbtice o 200% (driekovej časti) ľahké - 100 bodov, položka 304c - obmedzenie hybnosti chrbtice o 200% (krčnej časti) stredne ťažké - 190 bodov. Napokon znalecká organizácia Lege Artis s.r.o. vypracovala kontrolný znalecký posudok z ktorého vyplýva záver, že hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia MUDr. Malinovským považuje za správne a vyslovuje s ním súhlas.

21. V súvislosti s námietkou žalobcu o nevysporiadaní sa s rozpormi znaleckých posudkov MUDr. Malinovského a znaleckej organizácie Lege Artis s.r.o. odvolací súd v rovine vyhodnotenia znaleckého dokazovania poukazuje primerane a podporne na to, že podľa ustálenej súdnej praxe od iných dôkazných prostriedkov sa dôkaz znaleckým posudkom podaným ústne či písomne líši tým, že jeho hodnoteniu (podľa § 191 Civilného sporového poriadku) nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti, súd pritom hodnotí presvedčivosť posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými prevedenými dôkazmi. Ide o špecifický a významný dôkaz, ktorý súd použije pri rozhodovacej činnosti založenej na riešení odbornej

otázky. Znalec musí vychádzať z odborných znaleckých záverov a nielen zo skutočností, ktoré príslušná osoba alebo osoby vnímajú svojimi zmyslami. Znalci v prejednávanej veci museli vychádzať z odbornej verifikácie relevantných skutkových okolností, lebo v danom prípade bolo potrebné stanoviť bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu, pričom k vzniku poškodenia na zdraví došlo 26.7.2011 pri autohavárii. Po oboznámení sa so Znaleckým posudkom č. 8/2015 znalca MUDr. Pera Malinovského odvolací súd konštatuje, že znalec ustanovený vo veci so zreteľom na svoje odborné znalosti a skúsenosti, obsah zdravotnej dokumentácie, doplňujúce spiroergometrické, neurologické a rehabilitačné vyšetrenia, prehľadným a logickým zdôvodnením vyložil svoje odborné závery a podklady, z ktorých pri zodpovedaní jemu zadaných odborných otázok postupoval a vyjadril sa k znaleckému posudku MUDr. Ervína Chomču, pričom závery znaleckého posudku MUDr. Petra Malinovského boli následne vyhodnotené ako správne aj znaleckou organizáciou. Správne postupoval súd prvej inštancie, ak v súdenom spore považoval za jeden z ťažiskových dôkazných prostriedkov práve znalecký posudok znalca MUDr. Petra Malinovského a znaleckej organizácie Lege Artis s.r.o. Znalecký posudok MUDr. Ervína Chomču bol vyhodnotený ako nesprávny.

22. Pokiaľ ide o otras mozgu, súd prvej inštancie vychádzajúc zo záverov znalcov, ktoré si ako podklad zobral pre svoje rozhodovanie, uzavrel, že žalobca otras mozgu neutrpel. Žalobca má za to, že predmetná diagnóza bola stanovená neskôr, a preto nemožno vylúčiť, že táto diagnóza bola stanovená v lekárskej správe MUDr. J. U. primára neurologického oddelenia zo dňa 8.10.2012 a aj pri neurologickom vyšetrení zo dňa 22.10.2012.

23. Zo znaleckého posudku MUDr. Petra Malinovského vyplýva, že žalobca utrpel pomliaždenie hlavy, tváre - čiže sa nejednalo o otras mozgu, nakoľko podľa prvotného vyšetrenia vo FN Trnava bol žalobca pri prijatí pri vedomí, udával, že si na úraz pamätá, po úraze nezvracal, ani nebol v bezvedomí, preto nemožno priznať postkomočný syndróm, ak žiadnu mozgovú komóciu žalobca neutrpel. Stav po otrase mozgu - postkomočný syndróm sa objavuje v spisovej dokumentácii až zrazu prvýkrát na lekárskej správe z neurologického vyšetrenia MUDr. J. U.. Podľa znalca je preto evidentné, že ak poškodený otras mozgu neutrpel, nemôže mu byť priznané bodové ohodnotenie za položku postkomočný syndróm, ak ani mozgovú komóciu poškodený neurpel. Nemôže byť priznaný syndróm po komócií, ak sa komócia neudiala. Znalecká organizácia Lege Artis s.r.o. vo svojom znaleckom posudku vysvetlila, že žalobca neutrpel otras mozgu, preto nemohol byť liečený na postkomočný syndróm, uvedená diagnóza bola nesprávne daná do záverov neurologického vyšetrenia, takmer rok a pol po predmetnom úraze.

24. Z uvedeného potom vyplýva záver odvolacieho súdu, že nie je opodstatnená námietka, že žalobcovi patrí bodové ohodnotenie za postkomočný syndróm, keďže z vykonaného dokazovania vyplýva jednoznačne podložený záver, že žalobca otras mozgu pri predmetnom zranení neutrpel. Táto diagnóza, stanovená v lekárskej správe MUDr. J. U. primára neurologického oddelenia zo dňa 8.10.2012 a aj pri neurologickom vyšetrení zo dňa 22.10.2012, bola nesprávne uvedená.

25. Žalobca vytýkal súdu, že sa nevysporiadal so skutočnosťou, že ventilačno-obštrukčná porucha bola uvedená v lekárskej správe pľúcneho lekára zo dňa 8.10.2012, pričom podľa znalca MUDr. Malinovského nebola takáto porucha zistená.

26. Zo znaleckého posudku MUDr. Petra Malinovského vyplýva, že žalobca utrpel minimálne pomliaždenie pľúc. V znaleckom vyšetrení (podľa spiroergometrického vyšetrenia) poškodený v žiadnom prípade netrpí dychovou poruchou, nemá v žiadnom ohľade obmedzenie vitálnej kapacity pľúc a jeho event. subjektívne hodnotená dychová nedostatočnosť je skôr na úkor slabšej fyzickej kondície, albsti dolných končatín, už predtým anamnesticky hodnotenej periférnej neuropatie pri základnom vyšetrení diabetes mellitus - čiže cukrovky ako aj obezity. Znalec taktiež uviedol, že poškodený utrpel len veľmi drobné, minimálne pomliaždenie pľúc, ktoré bolo na CT vyšetrení takmer rozoznateľné a v traumatickej praxi je evidentné, že takéto drobné kontúzie pľúc, zvlášť v bazálnych oblastiach, kde je dobré prekrvenie pľúcneho parenchýmu sa dokážu veľmi rýchlo v priebehu niekoľkých dní bez akýchkoľvek následkov zregenerovať. Skutočne znalec nepredpokladá, že nález, ktorý mal poškodený na CT vo FN Trnava, by mu mohol spôsobiť ventilačno-obštrukčnú poruchu v súvislosti s úrazom. Ak by aj nejakú ventilačno-obštrukčnú poruchu poškodený mal, treba v súvislosti s ňou uvažovať o iných príčinách v predchorobí (obezita, diabetes mellitus atď...) ako o poúrazovej príčine. Jasným vyjadrením takýchto eventuálnych zmien by mal byť funkčný následok - teda obmedzenie vitálnej kapacity pľúc a zníženie pľúcnych funkcií po úraze. Preto bolo poškodenému uložené podrobiť

sa spiroergometrickému vyšetreniu. Toto vyšetrenie vykonané na nezávislom a špecializovanom pracovisku dokázalo, že poškodený nemá žiadne funkčné obmedzenie v zmysle ventilačno-obštrukčnej poruchy pľúcnych funkcií, ale je u poškodeného prítomná fyzická zlá kondícia, albosť, hlavne v dolných končatinách, celková fyzická slabá zdatnosť a prítomná obezita. Tieto faktory je možné skôr považovať v rámci predchorobia, ako podstatné pre klinický aj subjektívny stav žalobcu. Ďalej znalec konštatoval, že žalobca nemá žiadne následky poškodenia pľúc alebo pľúcnych funkcií, taktiež zrasty pľúc nemôžu vzniknúť, pretože poškodený nemal výpotok v hrudnej dutine (dokázané na CT), nemal pneumothorax, nemal fludiothorax, aj prítomné kontúzie pľúc boli tak minimálne, takže neexistuje reálny predpoklad vzniku zrastov alebo iných funkčných následkov pľúcnych funkcií, čo bolo aj aktuálnym spiroergometrickým vyšetrením vylúčené. Znalecká organizácia Lege Artis s.r.o. k uvedenému vysvetlila, že ventilačná porucha bola prvotne zdokumentovaná nálezom zo dňa 8.10.2012 MUDr. A., táto sa upravila, pri vyšetreniach realizovaných MUDr. Malinovským sa už nepreukázala, čiže došlo k zlepšeniu a normalizácii ventilačných parametrov žalobcu. Pri vyšetrení realizovanom MUDr. Malinovským nebola zaznamenaná žiadna funkčná porucha pľúc.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu vyššie popísané závery znaleckého dokazovania dostatočne odôvodňujú záver súdu prvej inštancie, že v súvislosti so zraneniami pri dopravnej nehode žalobca neutrpel zranenia, ktoré mu mohli spôsobiť ventilačno-obštrukčnú poruchu. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ aj by teoreticky v určitom období ako sa uvádza v lekárskej správe pľúcneho lekára zo dňa 8.10.2012, žalobca takúto poruchu pľúcnych činností mal diagnostikovanú, nie je ničím odôvodnená príčinná súvislosť medzi zraneniami pri dopravnej nehode, za ktoré si uplatňuje žalobca náhradu škody a touto poruchou. Skôr prichádza do úvahy vysvetlenie, že ak by žalobca takúto poruchu pľúc mal, treba uvažovať o príčinách jej vzniku v predchorobí.

28. Žalobca nesúhlasil so znížením bodového ohodnotenia za položku 325e - obmedzenie pohyblivosti ramenného kĺbu ľahkého stupňa vychádzajúc z posudku znalca MUDr. Malinovského došlo k zlepšeniu hybnosti ramena, takže táto diagnóza je neaktuálna.

29. Znalec MUDr. Malinovský ohodnotil položku 325e - obmedzenie pohyblivosti ramenného kĺbu ľahkého stupňa 50 bodmi s odôvodnením, že poškodenému vzhľadom na stav po zlomení lopatky a súčasnosti jemne viaznúcu abdukciu a eleváciu pri aktívnom pohybe, hoci aj z príčin insuficientnej rehabilitácie a zlého pohybového stereotypu súhybu ramennej kosti s lopatkou, pri trvalej hypotrofii m. deltoideus a rozvinutej svalovej dysbalancii pletenca ramena, priznal poškodenému 50 bodov. Znalec taktiež konštatoval, že obmedzenie hybnosti ramenného kĺbu vpravo ťažkého stupňa nie je aktuálne, čas ukázal, že sa hybnosť výrazne zlepšila, a ako to vyplýva z vyšetrenia znalcom a pri vyšetrení rehabilitačnou lekárkou, preto je priznané len 50 bodov. Znalecká organizácia Lege Artis s.r.o. vysvetlila, že u žalobcu došlo podľa dostupnej dokumentácie k zlepšeniu (zmenšeniu) rozsahu trvalých následkov na pravom ramene, preto znalecká organizácia hodnotí následky na pravom ramene položkou 325e v rovnakom rozsahu a sadzbe ako MUDr. Malinovský, ktorý previedol posledné klinické vyšetrenie žalobcu. Položka 325e bolo hodnotená na základe prevedeného vyšetrenia žalobcu znalcom MUDr. Malinovským aj rehabilitačným lekárom, čiže v porovnaní s hodnotením organizácie forensic.sk a MUDr. Chomča došlo k zlepšeniu zdravotného stavu.

30. V súvislosti s ohodnotením položky 325e odvolací súd vychádzal zo znaleckého posudku MUDr. Malinovského, ktorý bol vypracovaný v čase kedy zdravotný stav žalobcu bol ustálený, tak ako konštatoval kontrolný znalecký posudok znaleckej organizácie Lege Artis s.r.o.

31. Žalobca má námietky k znaleckým posudkom MUDr. Malinovského a znaleckej organizácie Lege Artis s.r.o. aj v tom, že sa komplexne nevysporiadali so zdravotným stavom žalobcu, pretože napr. neobsahujú náležité posúdenie možností zvýšenia bodového ohodnotenia podľa § 10 ods. 4 zákona o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia.

32. Odvolací súd považuje námietku za nenáležitú. Znalec MUDr. Malinovský vo svojom znaleckom posudku vyhodnotil, že predošlé znalecké posudky nesprávne priznali zvýšenie bodového ohodnotenia, nakoľko úraz a poúrazové následky nespĺňajú absolútne zákonné kritéria pre možnosť priznania bodového ohodnotenia takým spôsobom a s argumentmi v predošlých znaleckých posudkoch. Znalec na str. 22 podrobne uviedol z čoho vychádzal. Znalecká organizácia Lege Artis s.r.o. súhlasila s postupom znalca MUDr. Malinovského, ktorý vysvetlil prečo hodnotenie jednotlivých položiek

nenavršuje. Z uvedeného potom možno vyvodiť záver, že MUDr. Malinovský aj znalecká organizácia Lege Artis s.r.o. sa zaoberali prípadnou dôvodnosťou zvýšenia bodového ohodnotenia, pričom dospeli k záveru, že zvýšenie nie je dôvodné. Ani súd prvej inštancie nezistil žiadne skutočnosti smerujúce k priznaniu navýšenia bodového ohodnotenia.

33. Žalobca v odvolaní nesúhlasil so vzájomnou žalobou žalovaného, ktorou sa domáhal od žalobcu zaplata sumy 20.672 eur s príslušenstvom, ktorý nárok žalovaný uplatnil z titulu vrátenia časti vyplateného poistného plnenia, ktoré prevyšuje sumu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia ustálenú sudom. Súd prvej inštancie vzájomnej žalobe vyhovel s odôvodnením, že za bezdôvodné obohatenie zákon považuje aj plnenie, ktorého právny dôvod pôvodne existoval avšak následne odpadol v dôsledku inej právnej skutočnosti významnej pre trvanie záväzku. Právny dôvod, na základe ktorého žalovaný plnil žalobcovi bol posudok, MUDr. E. ako aj posudok vyhotovený znaleckou organizáciou Forenzia sk. Inštitút forenznych medicínskych expertíz s.r.o. Dôvod, na základe ktorého sa plnilo odpadol nakoľko v spore bola preukázaná nesprávnosť určenia diagnózy, keď žalobca neutrpel otras mozgu postkomočný syndróm. Suma 20.672 eur je bezdôvodné obohatenie žalobcu.

34. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

35. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

36. Podľa § 454 Občianskeho zákonníka bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

37. Podľa § 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka za bezdôvodné obohatenie sa nepovažuje, ak bolo prijaté plnenie premičaného dlhu alebo dlhu neplatného len pre nedostatok formy.

38. Podľa § 455 ods. 2 Občianskeho zákonníka takisto sa za bezdôvodné obohatenie nepovažuje prijatie plnenia z hry alebo stávky uzavretej medzi fyzickými osobami a vrátenie peňazí požičaných do hry alebo stávky; na súde sa však týchto plnení nemožno domáhať.

39. Podľa § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

40. Podľa § 458 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením.

41. Z prvého zo zhora citovaných ustanovení (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vyplýva všeobecná povinnosť z bezdôvodného obohatenia, teda povinnosť každého predmet bezdôvodného obohatenia vydať. Slovným spojením „kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí“ je zároveň určená aj pasívna legitímácia tej - ktorej osoby a to tak, že povinnosť tu stíha toho, kto plnenie prijal a nie je dôvod, aby si ho ponechal. Na druhej strane oprávnenie konkrétnej osoby predmet bezdôvodného obohatenia žiadať (aktívnu legitímáciu) treba vyvodiť z ustanovenia § 456 Občianskeho zákonníka, keď touto „oprávnenou“ osobou je buď „ten, na úkor koho sa predmet bezdôvodného obohatenia získal“ alebo v prípade nemožnosti zistenia takejto osoby „štát“. Zákonodarca pritom bezdôvodné obohatenie definoval jednak v ustanovení § 455 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka negatívne, čiže vymedzením skutkových podstát, ktoré bezdôvodným obohatením nie sú (kam patria všetky tzv. naturálne obligácie); no najmä v ustanoveniach § 451 ods. 2 a § 454 Občianskeho zákonníka pozitívne, v tomto prípade teda vymedzením jednotlivých (osobitných) skutkových podstát bezdôvodného obohatenia, medzi ktoré patrí majetkový prospech 1. získaný plnením bez právneho dôvodu, 2. získaný plnením z neplatného právneho úkonu, 3. získaný plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, 4. získaný z nepoctivých zdrojov alebo 5. získaný tým, za koho sa plnilo to, čo podľa práva mal plniť sám.

42. Podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, vydať toto bezdôvodné tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Základným predpokladom vzniku bezdôvodného

obohatenia je vznik objektívne merateľného majetkového prospechu u obohateného, pričom k zväčšeniu jeho majetku došlo v rozpore s právom uznanými dôvodmi. Predpoklady vzniku právneho vzťahu bezdôvodného obohatenia preukazuje v súdnom konaní ten, kto sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka

43. Primárnou funkciou právnej úpravy bezdôvodného obohatenia je tak náprava nespravodlivej majetkovej nerovnováhy vzniknutej z titulu absencie relevantného právneho dôvodu. Pod odpadnutím právneho dôvodu plnenia rozumieme všetky prípady, kedy zo zákona alebo na základe zákona dochádza k jeho zrušeniu. Právny dôvod v dobe plnenia existoval a až neskôr došlo k jeho odpadnutiu (teda k vyradeniu právnych účinkov). Prípady odpadnutia právnych dôvodov, môžu byť rozmanité. Je treba vždy skúmať, či právna skutočnosť robí nedôvodným už realizované plnenie, alebo či smeruje iba k ukončeniu právneho vzťahu medzi príslušnými subjektmi smerom do budúcnosti, bez toho že by mala odňať právny dôvod už uskutočnených presunom majetkových hodnôt. Najčastejšou príčinou odpadnutia právneho dôvodu je odstúpenie od zmluvy. K odpadnutiu dôvodu plnenia môže tiež dôjsť pre následnú nemožnosť plnenia. Judikatúra akceptuje ako jeden z prípadov odpadnutia právneho dôvodu plnenia dohodu strán o zrušení záväzku. Príkladom odpadnutia právneho dôvodu je splnenie rozvázovacej podmienky. Právna teória pripúšťa prípady odpadnutia právneho dôvodu plnenia pri uplatnení inštitútu zrušenia zmluvy súdom. Rozhodovacia prax ako právny dôvod uznáva tiež neformálne jednania, z ktorých možno usudzovať na budúci ekonomický zmysel príslušného presunu majetkových hodnôt

44. Podľa názoru odvolacieho súdu právny záver súdu prvej inštancie o vzniku bezdôvodného obohatenia podľa skutkovej podstaty právneho dôvodu, ktorý odpadol nie je správny. Právny dôvod na základe ktorého žalovaný plnil je náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Nemožno súhlasiť s názorom súdu, že tento právny dôvod odpadol. Sporným medzi stranami bola výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Pokiaľ žalovaný plnil žalobcovi z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v určitom rozsahu, teda plnenie malo náležité hmotnoprávne opodstatnenie resp. určitú výšku a počas konania pred súdom bola ustálená výška sťaženia spoločenského uplatnenia znaleckým dokazovaním, žalovaný si vzájomnou žalobou uplatnil nárok voči žalobcovi na vrátenie časti vyplatenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavujúcej rozdiel medzi vyplatenou náhradou a v konaní ustálenou náhradou podľa znaleckého dokazovania. Rozdiel medzi plnením žalovaného z titulu náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a výškou bodového ohodnotenia ustálenou v konaní v zmysle znaleckého dokazovania, z ktorého súd vychádzal, potom predstavuje plnenie bez právneho dôvodu, ktoré je povinný žalobca žalovanému vydať podľa zásad bezdôvodného obohatenia upravených v § 451 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka.

45. Pokiaľ ide o námietky žalobcu voči vzájomnej žalobe žalovaného odvolací súd uvádza, že dôvody žalobcu pre odopretie ochrany výkonu práva žalovaného nepredstavujú dôvody pre ktoré by napadnuté rozhodnutie neobstálo. Odopretie ochrany práva žalovaného by malo byť výnimočným, malo by viesť k spravodlivosti v prípade neprimeranej tvrdosti zákona, nie však k oslabovaniu právnej istoty a ochrany subjektívnych občianskych práv stanovených zákonom. Žalovaný rešpektoval zákonom ustanovené povinnosti, súčasne však využil svoje zákonné procesné právo a uplatnil si vzájomnú žalobu, čo mu nemôže zhoršiť postavenie, pričom postup žalovaného nebol neprimeraný, žalovaný má právo na to, aby voči nemu uplatnené nároky boli prejednané a posúdené v súlade so zákonom danými pravidlami.

46. Pravidlá hodnotenia dôkazov spravujú teóriu voľného hodnotenia dôkazov, teda aj znalecký posudok hodnotí súd voľne, v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi a z hľadiska jeho vnútornej logiky. Súdom prvej inštancie svoje rozhodnutie nezaložil iba a len na záveroch znaleckého skúmania MUDr. Malinovského a znaleckej organizácie Lege Artis s.r.o., ale zobral do úvahy všetky vykonané dôkazy, pričom po individuálnej selekcii každého jednotlivého dôkazu, pristúpil k následnému hodnoteniu všetkých dôkazov vo vzájomnej súvislosti a svoj myšlienkový postup v hodnotení dôkazov presvedčivo odôvodnil. Odvolací súd je zhodne so súdom prvej inštancie názoru, že v danej veci bolo podstatnou skutkovou okolnosťou, že odborné vyjadrenie pre stanovenie sťaženia spoločenského uplatnenia zo dňa 29.12.2012 vyhotovený MUDr. V. E. na základe ktorého si žalobca uplatňoval, nie je správne. Odvolací súd po preskúmaní veci nezistil žiadny rozpor pri hodnotení dôkazov so zákazom arbitrážnej jurisdikčnej ľubovôle. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nevykazovalo žiadne logické, skutkové ani právne medzery, bolo preto i objektívne presvedčivým (ktorou presvedčivosťou tu samozrejme je nutné

mať na mysli schopnosť presvedčiť kohokoľvek s výnimkou toho, kto má záujem na celkom inom výsledku konania).

47. Závery dokazovania v preskúvanom prípade tak jednoznačne svedčia o tom, že bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcovi patrí v zmysle záverov znalca MUDr. Malinovského za 390 bodov. Vzhľadom k uvedenému mal odvolací súd za to, že nebolo možné vyhodnotiť odvolaciu argumentáciu žalobcu vo vzťahu k pochybeniu súdu prvej inštancie v skutkových zisteniach za dostatočnú.

48. K odvolaciemu dôvodu žalobcu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku o nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

49. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovi nemožno priznať bodové ohodnotenie podľa odborného vyjadrenia MUDr. V. E. vo výške 1.904 bodov, ale patrí mu na základe výsledkov dokazovania základné ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia za 390 bodov a potom žalovanému patrí nárok na zaplatenie sumy 20.672 eur s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie správne právne vec posúdil.

50. V súvislosti s prejavom nespokojnosti žalobcu s preskúvaným rozsudkom odvolací súd poukazuje na stabilnú rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR, podľa ktorej nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (napr. II. ÚS 4/97, II. ÚS 3/97). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05, I. ÚS 140/2017). Žalobca v odvolaní vychádza z odlišných skutkových záverov než súd prvej inštancie a robí z vykonaných dôkazov vlastné právne závery týkajúce sa výšky nároku žalobcu na zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Odvolacie námietky žalobcu ohľadne väd v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie vyhodnotil odvolací súd za nenáležité.

51. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že odvolacie dôvody uvádzané žalobcom nie sú naplnené.

52. Súd prvej inštancie vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, pričom sa vysporiadal sa aj so všetkými pre vec rozhodujúcimi argumentmi strán a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver.

53. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú odvolaciu argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilé privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

54. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

55. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

56. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).